

(savivaldybė, mokykla)

_____ klasės (grupės) mokinio(-ės)

_____ (vardas ir pavardė)

MUZIKA

MUZIKINĖS KULTŪROS PAŽINIMO IR MUZIKINIO RAŠTINGUMO TESTAI

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
(pakartotinė sesija)

2008 m. birželio 27 d.

Trukmė – 2 val. (120 min.)

NURODYMAI

- Egzamino užduotis sudaryta iš 2 dalių: muzikinės kultūros pažinimo testo ir muzikinio raštingumo testo.
- I dalis – muzikinės kultūros pažinimo testas sudarytas iš 6 užduočių, kiekvienai iš jų skirta viena muzikos kūrinio ištrauka. Ištraukos skambėjimo tvarka nurodyta užduotyje. Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, jūsų nuomone, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą.
- II dalis – muzikinio raštingumo testas sudarytas iš 5 klausimų. 2 klausimas pateikiamas 2 variantais (**A** ir **B**). Jūs turite pasirinkti **vieną iš jų** ir atlikti užduotį, tačiau galite atlikti ir abu variantus: bus įskaitytas tas, už kurį gausite daugiau taškų.
- Nerašykite vertintojams skirtose vietose. Atlikdami užduotis galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **mėlynai rašančiu** rašikliu. **Vertinami tik rašikliu pažymėti ar parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS TAŠKAIS

Egzamino I dalies (kūrybinės užduoties) taškų suma, padauginta iš 5	Egzamino II dalies taškų suma		TAŠKŲ SUMA
	Muzikinės kultūros pažinimo testas	Muzikinio raštingumo testas	
100	70	30(34)	200(204)

Vertinimo komisijos pirmininkas _____

(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

I. MUZIKINĖS KULTŪROS PAŽINIMO TESTAS**1 užduotis**

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės Pizzicato iš L. Delibo baleto „Silvija“ (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

- 1.1. Užrašykite girdėto kūrinio muzikinių epizodų seką raidėmis, ties kuriomis pažymėti atskiruose girdėto kūrinio epizoduose dominavę instrumentai.

- A styginiai
B mediniai pučiamieji, styginiai
C mediniai pučiamieji, varpeliai
D variniai pučiamieji, styginiai

Skambėjusio fragmento muzikinių epizodų seka: _____

(2 taškai)

- 1.2. Remdamiesi užrašyta raidine seka (1.1), nustatykite ir pažymėkite skambėjusio kūrinio muzikinę formą:

- A trijų dalių
B rondo
C sonatos
D dviejų dalių

(2 taškai)

2. Skambėjusio kūrinio pavadinimas – *Pizzicato* – susijęs ne su muzikine forma (kaip dažniausiai būna), bet su ypatingu vienos simfoninio orkestro instrumentų grupės grojimo būdu. Kokį garso išgavimo būdą, ypač ryškų girdėtame kūrinyje, žymi terminas *pizzicato*?

- A grojama atvirkščia stryko puse
B grojama naudojant surdiną (dusliklį)
C grojama instrumento žiotis uždengus ranka
D grojama be stryko, pirštais užkabinant stygas

(2 taškai)

3. Keičiantis istorinėms epochoms keitėsi ir baleto žanras: susiformavo klasikinis, romantinis ir modernusis baleto tipai, tačiau baletas išliko populiarus. Sujunkite poromis skirtingų epochų kompozitorius ir jų sukurtus baletus, kurie nuolat statomi pasaulio muzikiniuose teatruose:

P. Čaikovskis	„Ugnies paukštė“
S. Prokofjevas	„Meilės triumfas“
Ž. B. Liuli	„Gulbių ežeras“
I. Stravinskis	„Romeo ir Džiuljeta“

Čia rašo vertintojai		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

4. Kuris iš pateiktų aprašymų tinka L. Delibo kūrybos stiliaus istorinei epochai apibūdinti?

- A Tai epocha, kurioje iškyla prieštaraivimai, kančios ir antihumaniška realybė, mene pagimdžiusi radikalų modernizmą ir net agresyvumą. Muzikoje mainosi ir kinta begalė estetinių idėjų, stilių, formų, raiškos būdų.
B Šios epochos menininkai pasiklioivė jausmais, intuicija ir fantazija. Tai epocha, kurioje gimė specifinis instrumentinės muzikos tipas – programinė muzika.
C Mene estetišiai idealai formuojasi veikiami didžiulio susidomėjimo Antika. Muzikoje atsisakoma tuščio virtuoziškumo, grįžtama prie paprastumo ir turinio didingumo.

(2 taškai)

Taškų suma už 1-ą užduotį (0–12)

2 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės L. Bethoveno „Patetinės“ sonatos c-moll I d. fragmentas. Jam nuskambėjus antrą kartą dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Kuris aprašymas tinka skambėjusio kūrinio fragmentui apibūdinti?

- A Lėtai banguojantys minoriniai trigarsiai, kurių fone vyksta neskubrus žemos bosinės ir švelniai ritmiškai taškuotos vidurinio registro melodijų dialogas, kuria svajingo noktiurno išpūdį.
- B Skambančių akordų *arpeggio* išryškina gausiai melizmomis ir trelėmis išpuoštą melodiją, suteikdami jai plazdenančio lengvumo ir grakštumo.
- C Žemo registro melodija yra viso kūrinio garsinė atrama – visi kiti viršutiniai balsai aukščiausiam registre aidu atkartoja pagrindinės melodijos intonacijas.
- D Nerami minorinė pagrindinės partijos melodija, žemo registro tremolo fone ryžtingai besiveržianti aukštyn, susijungia su iš pradžių taip pat minorine, ramesne šalutinės partijos melodija be tradicinio derminio kontrasto.

(3 taškai)

2. Žemiau pateiktame tekste įrašykite sonatai apibūdinti tinkančias sąvokas, pasirinktas iš pateiktos lentelės. (Tekste skaičiumi nurodyta, iš kurios lentelės skilties reikia rinktis tinkamą sąvoką).

(1)	(2)	(3)	(4)
<i>renesanso</i>	<i>vokalinės</i>	<i>sonatinis allegro</i>	<i>ižanga–ekspozicija–coda</i>
<i>klasicizmo</i>	<i>instrumentinės</i>	<i>ižanga</i>	<i>ekspozicija–variacijos–coda</i>
<i>XX a.</i>	<i>vokalinės-instrumentinės</i>	<i>trio</i>	<i>ekspozicija–perdirbimas–repriza</i>

Aiškiausi, labiausiai apibrėžti sonatos komponavimo principai ir muzikinė forma, susiklostė (1) _____ epochos kompozitorių kūryboje. Tai dažniausiai (2) _____ muzikos kūrinys. Būtina jo dalis – (3) _____, kurioje koncentruojama kūrinio muzikinė dramaturgija, grindžiama kelių (paprastai dviejų) kontrastingų temų priešprieša, plėtojimu, transformavimu. Šis principas įgyvendinamas keliais etapais: (4) _____.

Čia rašo vertintojai		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

Taškai (0–4)

--	--	--	--

3. Sonatos formos dramaturginiais principais grindžiami ir kitų žanrų kūriniai. Pažymėkite **keturis** iš žemiau išvardytų:

- A kvartetas
- B opera
- C simfonija
- D kantata
- E koncertas
- F popuri
- G siuita
- H simfoninė poema

Taškai (0–4)

--	--	--	--

Taškų suma už 2-ą užduotį (0–11)

--	--	--	--

3 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės muzikinės kompozicijos *Sweet Georgia Brown* įrašas (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 4 min. užduočiai baigti.

1. Pažymėkite skambančios muzikos instrumentų sudėtį:

- A fortepijonas, mušamieji, mediniai pučiamieji, gitara, trombonas
- B arfa, bosinė gitara, mušamieji, mediniai pučiamieji, kontrabosas
- C mušamieji, variniai pučiamieji, fleita, fortepijonas, kontrabosas
- D mušamieji, mediniai pučiamieji, bosinė gitara, vibrofonas, fortepijonas

(3 taškai)

2. Koks instrumentas atlieka solo partiją šiame muzikos fragmente?

- A ksilofonas
- B fleita
- C klarnetas
- D trombonas

(3 taškai)

3.1. Kaip vadinama įrašė skambėjusios muzikos atlikėjų grupė?

- A styginių kvartetas
- B džiazo ansamblis
- C pučiamųjų orkestras
- D kantri muzikos ansamblis

(2 taškai)

3.2. Pažymėkite kuriame paveikslėlyje pavaizduotas toks kolektyvas.

A

B

C

D

(2 taškai)

4. Kuriuose iš Lietuvoje rengiamų festivalių galėtume išgirsti įrašę skambėjusią muziką? Pažymėkite **du** teisingus atsakymus.

- A „Skamba skamba kankliai“
 B „Jauna muzika“
 C „Kaunas Jazz“
 D „Visagino Country“
 E „Klaipėdos pilies džiaz festivalis“

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

Taškų suma už 3-ią užduotį (0–12)			
-----------------------------------	--	--	--

4 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės lietuviška sutartinė (du kartus su 10 sek. pauze). Jai nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 4 min. užduočiai baigti.

1. Kiekvienoje skiltyje pažymėkite po teisingą atsakymą, tinkantį skambėjusiai muzikos ištraukai:

1. Sutartinės tipas	2. Atlikimo būdas	3. Faktūra	4. Melodija	Čia rašo vertintojai		
				I	II	III
A dvejinė sutartinė	A atliekama kanono būdu	A polifoninė	A melodija nuolat kinta			
B trejinė sutartinė	B atliekama pakaitomis	B homofoninė	B melodija nuolat kartojasi			

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

2. Kokiam Lietuvos etnografiniam regione buvo paplitusios sutartinės?

- A Žemaitijoje
 B Aukštaitijoje
 C Suvalkijoje
 D Dzūkijoje

(2 taškai)

3. Kuris iš šių tekstų yra būdingas sutartinėms?

- A Aš regiejau kukutį,
Gali lauką tupintį.
 B Pas motinėle valią turėjau –
Kolei norėjau, tolei gulėjau.
 C Ant tėvulio dzidzio dvaro
Stov levendrų krūmas.
 D Kadu buva, kadujo
Geri metai, kadujo

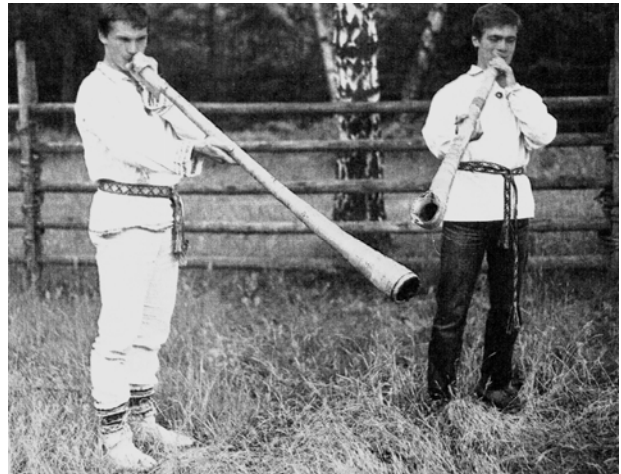
(2 taškai)

4. Sutartinės buvo ir grojamos tam tikrais instrumentais. Kuriame paveiksle pavaizduoti sutartinių muzikantai?

A

B

C

D

(2 taškai)

5. Sutartinės savo kūryboje naudojo ne vienas lietuvių kompozitorius. Kurie du iš šių skirtingų kartų kompozitorių ypač mėgo naudoti savo kūryboje unikalius sutartinių ritmus ir sąskambius?

- A Juozas Gruodis
- B Mikalojus Konstantinas Čiurlionis
- C Osvaldas Balakauskas
- D Julius Juzeliūnas

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

Taškų suma už 4-ą užduotį (0–12)			
----------------------------------	--	--	--

5 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės Juozo Gruodžio simfoninio paveikslo „Rudenėlis“ fragmentas (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Kuris apibūdinimas tinka skambėjusiai muzikai?

- A Muzika primena simfoninius šokius. Styginių instrumentų griežiama tema temperamentinga, veržli, griežto ritmo. Nuolat išterpintys pučiamieji instrumentai imituoja gamtos garsus.
- B Sekvenciškai plėtojamas melodinis motyvas tolygiai sodrėja ir ritmiškai aštrėja iki kulminacijos. Mušamaisiais instrumentais nuolat pabrėžiamas sinkopuotas ritmas muzikai suteikia ekspresijos ir dramatizmo.
- C Muzikoje vyrauja svajinga, emocinga nuotaika. Tarpusavyje pinamos dvi temos: liaudies dainų plėtotę primenanti plačios skalės melodija ir grakštūs, šokio pobūdžio, pakitusio metro fragmentai.

(3 taškai)

2. Žemiau pateiktame tekste įrašykite tinkamus žodžius, pasirinktus iš lentelės. (Tekste skaičiumi nurodyta, iš kurios lentelės skilties reikia rinktis tinkamus žodžius.)

(1)	(2)	(3)	(4)
XIX a. pradžioje	drama	B. Dvarionas	J. Juzeliūnas ir E. Balsys
XX a. pradžioje	poema	B. Kutavičius	R. Mažulis ir Š. Nakas
XX a. pabaigoje	novelė	M. K. Čiurlionis	M. Petrauskas ir V. Klova

Lietuvių simfoninės muzikos raida prasidėjo (1) _____.
 Paplito laisvos formos programiniai žanrai – simfoninis paveikslas bei jam gimininga simfoninė (2) _____. Lietuvoje šio žanro pradininku laikomas (3) _____. Juozo Gruodžio bei jo amžininkų simfoninė kūryba turėjo įtakos moderniosios lietuvių simfoninės muzikos plėtrai, o ryškiausi šios muzikos atstovai buvo (4) _____.

Čia rašo vertintojai		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

Taškai (0–4)

--	--	--

3. Kuris kompozitorius buvo Juozo Gruodžio mokinys ir vienas iš pirmųjų reikšmingai praturtino lietuvių muziką moderniomis raiškos priemonėmis, o savo kūrinyje „Afrikietiški eskizai“ panaudojo egzotiškų tautų folkloro intonacijas.

- A Osvaldas Balakauskas
- B Julius Juzeliūnas
- C Algirdas Martinaitis

(2 taškai)

4. Kuris teiginys **tinka** J. Gruodžio kūrybinei ir visuomeninei veiklai apibūdinti?

- A Pirmosios lietuviškos operos autorius.
- B Pirmosios aukštosios muzikos mokyklos – Kauno konservatorijos – steigėjas ir vadovas.
- C Pirmosios lietuvių dainų šventės rengėjas ir dirigentas.

(2 taškai)

Taškų suma už 5-ą užduotį (0–11)

--	--	--

6 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės dviejų skirtingų tautų – gruzinių ir Naujosios Zelandijos maorių – tradicinės dainos (du kartus su 10 sek. pauze). Joms nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Klausydamiesi šių dainų, pritaikykite kiekvienai iš jų **po du teisingus teiginius** ir juos žyminčias raides įrašykite į atitinkamus lentelės langelius.

- A Būdinga itin vingri melodija.
- B Girdimi skaičiavimo ir skandavimo intarpai.
- C Tai kanonas.
- D Tai vienbalsė daina.
- E Girdimas žemame registre tęsiamas (burdoninis) balsas.
- F Pritariama plojimais ir ritminiais instrumentais.

Gruzinių daina	Maorių daina

Čia rašo vertintojai		
I	II	III

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

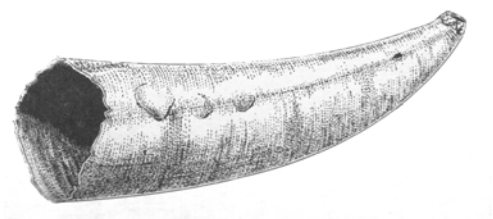
2. Gruzinių atliekama daina skambėjo be pritarimo (akompanimento). Koks itališkas muzikos terminas nusako dainavimą be instrumentinio pritarimo?

- A *mormorando*
- B *bel canto*
- C *a cappella*

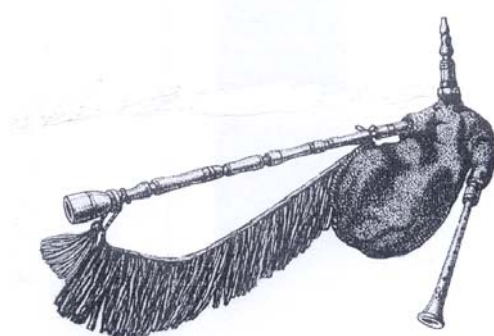
(2 taškai)

3. Kuriuo iš šių tradicinių pasaulio instrumentų grojama burdono principu, t. y. tęsiant vieną žemą garsą?

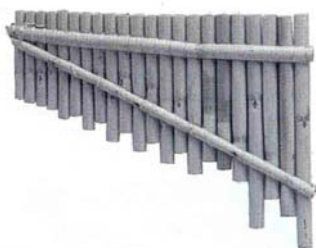
A

B

C

D

(2 taškai)

4. Gruzinių dainas, žydų giesmes, budistų tantrinį giedojimą, Pekino operos vaidinimus vienija vienas būdingas atlikimo bruožas. Pažymėkite vieną teisingą atsakymą:

- A atlieka tik be pritarimo
- B atlieka tik vyrai
- C atlieka tik daugiabalses dainas

(2 taškai)

5. Kuriame iš šių tarptautinių festivalių Lietuvoje galime išgirsti tokią muziką, kuri skambėjo įrašė?

- A „Marių klavyrai“
- B „Be2gether“
- C „Baltica 2008“
- D „Kaunas JAZZ“

(2 taškai)

Taškų suma už 6-ą užduotį (0–12)			
---	--	--	--

II. MUZIKINIO RAŠTINGUMO TESTAS

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės fortepijoninio kūrinio fragmentas (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, likęs laikas bus skirtas rašto darbui.

1.1. Kuriame pavyzdyje (A, B ar C) užrašyta skambėjusi muzika?

A

Adagio

B

Presto

C

Andante

(6 taškai)

1.2. Kurios **dvi** muzikinės sąvokos **nesusijusios** su girdėtos muzikos pavyzdžiu?

A triolės	C decrescendo
B staccatto	D disonansas

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

1.3. Iš kiekvienos skilties išbraukite po vieną sąvoką, kurios nėra natų pavyzdžiuose (A, B ir C).

1	2	3
Labai greitai	Labai tyliai	Sinkopės
Greitai	Tyliai	Šešioliktinės pauzės
Neskubant	Garsinant	Bemoliai
Lėtai, ramiai	Garsiai	Lygos

Taškai (0–6)

2. Užduotyje 1.1 pateiktuose natų pavyzdžiuose (A, B ir C) nepažymėtas metras. Pasirinkite vieną iš užduoties variantų (A arba B) ir atlikite užduotį.

A Užrašykite A pavyzdžio metrą vertikaliai į langelį, pvz.,

$\frac{2}{4}$

(2 taškai)

B Užrašykite visų trijų pavyzdžių (A, B ir C) metrą vertikaliai į langelius:

A

B

C

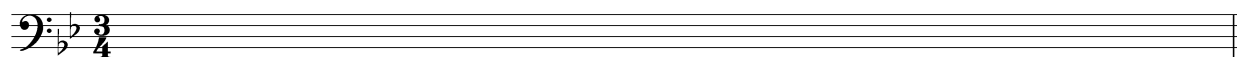
Taškai (0–6)

3. Pateiktą melodiją suskirstykite taktais.

(2 taškai)

4. Liaudies dainos melodiją užrašykite **boso** raktu.

Bi-jū-nė-lis ža-lias, bi-jū-nė-lis gra-žus, bi-jū-nė-lis ža-li la-pai, rau-do-ni žie-de(liai).

Taškai (0–8)

5. Pažymėkite **dvi neteisingas** muzikinių sąvokų poras:

- A Tempas – Presto
- B Metras – Lyga
- C Dinamika – Triolė
- D Štrichai – Staccato

Taškai (0–2)

Taškų suma už muzikinio raštingumo testą A (0–30)

B (0–34)

TESTŲ VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Vertintojų skirti taškai		
		I	II	III
I. Muzikinės kultūros pažinimo testas				
1 užduotis	12			
2 užduotis	11			
3 užduotis	12			
4 užduotis	12			
5 užduotis	11			
6 užduotis	12			
Taškų suma už muzikinės kultūros pažinimo testą	70			
II. Muzikinio raštingumo testas				
Taškų suma už muzikinio raštingumo testą	30 (A); 34 (B)			
Taškų suma	100 (A); 104 (B)			